

CBAC Lefel 2 Dyfarniad mewn Cymraeg Craidd Ychwanegol

Cymeradwywyd gan Cymwysterau Cymru

Deunyddiau Asesu Enghreifftiol

Uned 1: Siarad a Gwranddo: Cyfathrebu a Rhyngweithio

Addysgu o 2025

Dyfarnu o 2027

Cynnwys

Ynglŷn â'r pecyn hwn: gwybodaeth i athrawon	1
Cofnod Arsylwi	5
Taflen Cofnodi Marciau'r Ymgeisydd.....	6
Pecyn Asesu Ymgeiswyr	7

Ynglŷn â'r pecyn hwn: gwybodaeth i athrawon

Yn y pecyn hwn mae deunyddiau asesu Uned 1 Siarad a Gwrando: Ymateb i Sbardun Gweledol.

Mae'r pecyn hwn yn cynnwys:

- gwybodaeth i athrawon ar sut i reoli trefniadau asesu
- taflen cofnod arsylwi
- taflen cofnodi marciau
- **pecyn ymgeiswyr** sy'n cynnwys:
 - manylion yr aseiniad
 - crynodeb manwl o bob tasg
 - gwybodaeth i ymgeiswyr, sy'n dweud wrth ymgeiswyr yr hyn y dylen nhw ac na ddylen nhw ei wneud wrth gwblhau'r asesiad
 - y cynllun marcio y mae'n rhaid ei ddefnyddio i asesu gwaith ymgeiswyr
 - ffurflen Datganiad yr Ymgeisydd.

Rhaid rhoi copi o'r pecyn asesu ymgeiswyr cyflawn i bob ymgeisydd.

Trosolwg o'r arholiad

- Bydd dau bapur yn cael ei baratoi gan CBAC ar gyfer pob sesiwn gyda dewis o ddau destun.
- Bydd y cyd-destunau yn seiliedig ar y 3 thema eang Cynefin, Diwylliant a Hunaniaeth
- Bydd dysgwyr yn derbyn y papur arholiad ac yn dewis naill ai Tasg 1 neu Tasg 2.
- Rhoddir 10 munud i'r dysgwyr i edrych ar y dasg a pharatoi. Byddant yn cael defnyddio unrhyw nodiadau a wnaed yn ystod y 10 munud yn yr arholiad.
- Yn Adran A disgwylir trafodaeth 6-8 munud ar gyfer pâr; 8-10 munud ar gyfer grŵp o dri.
- Yn Adran B disgwylir trafodaeth unigol 4-5 munud gyda'r arholwr
- Bydd disgwyl i'r dysgwyr gyfathrebu a rhyngweithio gyda'r arholwr

Bydd yr arholwyr wedi derbyn y papurau ymlaen llaw gan CBAC er mwyn paratoi.

Gwybodaeth bellach

Dylech gyfeirio at ddogfennau CBAC Canllaw Asesu: Cymwysterau Cymhwysol (yn cynnwys Cymwysterau Academaidd Eraill) / CGC Cyfarwyddiadau ar gynnal asesiadau di-arholiad i gael gwybod mwy am sut i reoli asesiadau yn ein cymwysterau TGAU/Cymhwysol.

Y pecyn hwn yw'r asesiad byw. Ni ddylid ei ddefnyddio ar gyfer ymarfer.

Trefn yr asesiad

Bydd yr asesiad yn cynnwys dwy ran i'w cynnal yn y drefn ganlynol:

- Adran A: trafodaeth pâr/grŵp o dri
- Adran B: trafodaeth unigol gyda'r arholwyr

Adran		Rheolaethau
A	Trafodaeth pâr/grŵp o dri	Goruchwyliaeth: Uniongyrchol Arweiniad: Heb ei ganiatáu Adnoddau: Heb eu caniatáu Cydweithio: Wedi'i ganiatáu
	25 marc	
B	Trafodaeth unigol gyda'r arholwyr	Goruchwyliaeth: Uniongyrchol Arweiniad: Heb ei ganiatáu Adnoddau: Heb eu caniatáu Cydweithio: Heb ei ganiatáu
	25 marc	

Trefniadau ar gyfer yr arholiad

Mae'r arholiad yn cyfrif am 50% o'r cymhwyster Dyfarniad Lefel 2 hwn.

Arholir Uned 1 ar ddyddiadau penodol yn ystod mis Ionawr a mis Mehefin. Ar sail adnabyddiaeth athrawon o'r ymgeiswyr dylid ffurfio grwpiau nad ydynt yn cynnwys mwy na thri ymgeisydd.

Cyn yr arholiad, disgwylir i ymgeiswyr fod wedi dewis darn darllen ar gyfer Adran B a fydd yn cyd-fynd gyda'u pwnc o ddewis personol. Rhaid i'r ganolfan sicrhau bod y ffurflen sy'n cynnwys gwybodaeth am y darn dewis ar gyfer Adran B yn cael ei gyflwyno i CBAC erbyn dyddiad penodedig. Ni chaniateir i ddysgwyr ddefnyddio unrhyw un o'r testunau gosod o'r cymhwyster TGAU Cymraeg Craidd fel eu testun dewisol ar gyfer yr uned hon.

Nid oes cyfyngiad ar yr amser paratoi ar gyfer Adran B.

Bydd arholwr allanol yn ymuno drwy fideo-gynadledda.

Gwneud yr arholiad

Bydd yr arholiad yn cynnwys dwy ran i'w cynnal yn y drefn ganlynol:

- Adran A: trafodaeth pâr/grŵp o dri
- Adran B: trafodaeth unigol gyda'r arholwyr

Y drefn ar ddiwrnod yr asesiad

Agor y pecynnau digidol (ar ddiwrnod yr asesiad) sydd yn cynnwys y sbardunau ar gyfer y drafodaeth pâr/grŵp o dri.

Dylid:

- Dylai'r ymgeiswyr ddewis naill ai Opsiwn 1 neu Opsiwn 2 . Caniateir i'r ymgeiswyr wneud nodiadau yn yr ystafell baratoi a gellir mynd â'r daflen honno'n unig i mewn i'r arholiad. Gellir cyfeirio at y nodiadau a wnaed yn yr ystafell baratoi yn ystod yr arholiad.
- Galw'r pâr/grŵp cyntaf i mewn (y pâr/grŵp nesaf i ddechrau paratoi) i ymuno gyda'r arholwr. Ar sail adnabyddiaeth athrawon o'r ymgeiswyr dylid ffurfio grwpiau nad ydynt yn cynnwys mwy na thri ymgeisydd.
- Sicrhau bod pawb yn gyfforddus a bod yr ymgeiswyr yn gallu gweld a chlywed yr arholwr, a bod yr arholwr yn gallu gweld a chlywed pob ymgeisydd.

Adran A

- Dechrau arholiad pâr/grŵp, trwy nodi enwau a rhifau arholiad yr ymgeiswyr ac yna gofyn i'r ymgeiswyr gyflwyno eu hunain.
- Gofyn i'r ymgeiswyr drafod y sbardun. (Disgwylir i'r drafodaeth rhwng pâr barhau am tua 6 – 8 munud a grŵp o dri barhau am tua 8 – 10 munud).
- Ar ôl cwblhau'r drafodaeth, disgwylir i bob ymgeisydd adael yr ystafell.

Adran B

- Dechrau arholiad unigol, trwy adalw ymgeiswyr y pâr/grŵp blaenorol i fynd nôl i'r ystafell arholi. Dylai'r ganolfan benderfynu ym mha drefn mae'r ymgeiswyr yn sefyll yr adran hon. Dylid nodi enw a rhif arholiad yr ymgeisydd.
- Gofyn i'r ymgeisydd gyflwyno pwnc o ddiddordeb personol a thrafod gyda'r arholwr.
- Disgwylir i'r drafodaeth rhwng yr unigolyn â'r arholwr barhau am tua 4 – 5 munud.
- Ar ôl cwblhau'r drafodaeth, disgwylir i'r ymgeisydd adael yr ystafell a'r ymgeisydd nesaf o'r pâr/grŵp i fynd i'r ystafell arholi.

Adran B-

UNED 1

Tasg lafar unigol a gynhelir gydag arholwr allanol

Gofynnir i bob ymgeisydd ddewis pwnc o ddiddordeb personol i'w drafod gyda'r arholwr yn Adran B yr arholiad llafar.

Disgwylir i un o'r tair thema eang isod fod yn sail i'r drafodaeth a bydd rhaid i'r testun fod yn Gymreig ei naws:

- Cynefin
- Hunaniaeth
- Diwylliant

Disgwylir i'r drafodaeth gyflwyno elfennau o'r testun y mae'r ymgeisydd wedi ymddiddori ynddynt gan gynnwys sylwadau personol a pherthnasol wrth wneud hynny. Wrth wrando a thrafod, dylai'r arholwr fod yn deall y testun dan sylw ac yn ymwybodol o agwedd yr ymgeisydd tuag at y testun.

Disgwylir i'r ymgeisydd fod wedi dewis darn darllen a fydd yn cyd-fynd â'r pwnc o ddewis personol a phlethu'r darn i mewn i'r drafodaeth. Gall y darn atgyfnerthu barn yr ymgeisydd dros ei bwnc/ei phwnc neu arddangos rhyw agwedd arall ar y pwnc. Dylai'r ymgeisydd allu mynegi barn ar yr hyn a draethir yn y darn darllen a bod yn barod i ymateb i gwestiynau'r arholwr.

Dylai'r darn darllen fod yn safonol o ran ffurf er enghraifft:-

- Blog
- Dyddiadur
- Cerdd
- Erthygl
- Sgwrs/cyfweliad
- Stori fer

Yn dilyn y drafodaeth grŵp / pâr yn Adran A, arholir pob ymgeisydd yn unigol a byddent yn cydadweithio gyda'r arholwr am 4 – 5 munud.

Swyddogaeth yr arholwr

- sbarduno trafodaeth drwy ofyn cwestiynau
- hybu newid cyfeiriad y drafodaeth

Wrth asesu'r ymgeiswyr yn yr Arholiad Llafar ystyrir eu gallu i arddangos gwybodaeth benodedig o'u testun, gwrando'n astud ar gwestiynau'r arholwr, datblygu safbwyntiau, rhyngweithio a dod i gasgliadau.

Yn ogystal ystyrir eu gallu i lefaru'r iaith yn gywir a graenus yn y cywair priodol gan ystyried y pwrpas a'r gynulleidfa.

Disgwylir i ganolfannau anfon testunau llafar unigol pob ymgeisydd at CBAC erbyn dyddiad penodedig.

Bydd ffurflen ar gael ar gyfer nodi'r rhain.

Ni chaniateir i ymgeiswyr ddefnyddio geiriaduron nac unrhyw adnoddau eraill mewn unrhyw ran o'r arholiad.

Cofnod Arsylwi

Enw'r Ymgeisydd:		
		Marc
Adran A		/25
Adran B		/25
Sylwebaeth Gyffredinol ar yr Asesiad (gan gynnwys ei gynnal/cyfrinachedd)		
Llofnod yr aseswr		
Enw (printiwch)		
Dyddiad	/ /20	

Taflen Cofnodi Marciau'r Ymgeisydd

Rhif y Ganolfan:									Enw'r Ganolfan:	
Rhif yr Ymgeisydd:									Enw'r Ymgeisydd:	
Teitl yr uned:										

	Marc yr Arholwr
Adran A	
Deall ac Ymateb	/15
Mynegi a Chyfathrebu	/10
Adran B	
Mynegi a Chyfathrebu	/15
Deall ac Ymateb	/10
Cyfanswm Marciau	/50

Rwyf wedi dilysu gwaith yr ymgeisydd ac rwyf yn fodlon, hyd eithaf fy ngwybodaeth, bod y gwaith wedi ei gyflawni gan yr ymgeisydd yn unig. Mae'r ymgeisydd wedi cyfeirio'n glir at unrhyw ffynonellau ac unrhyw offer DA a ddefnyddiwyd yn y gwaith. Rwy'n deall bod gwneud datganiad ffug yn fath o gamymddwyn

Llofnod yr aseswr	
Enw (printiwch)	
Dyddiad	/ /20

CBAC Lefel 2 Cymraeg Craidd Ychwanegol

Pecyn Asesu Ymgeiswyr

Uned 1: Siarad a Gwranddo – Cyfathrebu a Rhyngweithio (5042U1)

Uned 1: Siarad a Gwranddo – Cyfathrebu a Rhyngweithio

Adran A

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Dewiswch **un** opsiwn.

Cewch hyd at 10 munud i baratoi ar gyfer Adran A.

Gallwch wneud nodiadau a thrafod gyda'ch partner/grŵp yn ystod y cyfnod hwn.

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron neu unrhyw adnodd arall wrth baratoi.

Cyn gadael yr ystafell arholi rhaid i chi roi'r daflen hon ac unrhyw nodiadau a wnaethoch yn ystod y 10 munud i'r athro/athrawes sy'n cynnal y prawf.

INFORMATION FOR CANDIDATES

Choose **one** option.

You have up to 10 minutes preparation time for Section A.

You may make notes and discuss with your partner/group during this time.

The use of dictionaries or any other resource is forbidden during preparation.

Before leaving the examination room this sheet and any notes you made during the 10 minutes must be given to the teacher conducting the test.

Dewiswch **un** opsiwn.

Naill ai

Opsiwn 1:

Fy nghynefin - y lle gorau yn y byd!

Trafodwch y testun yma yn eich grwpiau. Gallwch chi sôn am:

- Y pethau gorau am eich cynefin
- Oes problemau yn eich cynefin? Os oes, beth?
- Faint o Gymraeg ydych chi'n glywed / siarad yn eich cynefin?
- Y dyfodol – ydych chi am aros yn eich cynefin? Beth fyddai'r manteision / anfanteision o symud i fyw yn rhywle arall?

Neu

Opsiwn 2:

Miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050Wir???

Trafodwch y testun yma yn eich grwpiau. Gallwch chi sôn am:

- Gyda phwy ac yn ble rydych chi'n siarad Cymraeg?
- Beth sy wedi eich helpu chi fwyaf i siarad yr iaith?
- Pa fath o bethau hoffech chi weld yn yr ysgol (ar wahân i wersi Cymraeg) / yn y gymuned i helpu dysgwyr yr iaith?
- Yn eich barn chi, a ddylai pawb sy'n symud i fyw i Gymru ddysgu siarad Cymraeg?

Trafodaeth 6-8 munud ar gyfer pâr; 8-10 munud ar gyfer grŵp.

Uned 1: Siarad a Gwrando – Cyfathrebu a Rhyngweithio

Adran B

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Tasg lafar unigol a gynhelir gydag arholwr allanol

Gofynnir i chi ddewis pwnc o ddiddordeb personol i'w drafod gyda'r arholwr yn Adran B yr arholiad llafar.

Disgwylir i un o'r tair thema eang isod fod yn sail i'r drafodaeth a bydd rhaid i'r testun fod yn Gymreig ei naws:

- Cynefin
- Hunaniaeth
- Diwylliant

Disgwylir i'r drafodaeth gyflwyno elfennau o'r testun yr ydych chi wedi ymddiddori ynddynt gan gynnwys sylwadau personol a pherthnasol wrth wneud hynny. Wrth wrando a thrafod, dylai'r arholwr fod yn deall y testun dan sylw ac yn ymwybodol o'ch agwedd chi tuag at y testun.

Disgwylir i chi ddewis darn darllen a fydd yn cyd-fynd â'r pwnc o ddewis personol a phlethu'r darn i mewn i'r drafodaeth. Rhaid i chi mynegi barn ar yr hyn a draethir yn y darn darllen ac ymateb i gwestiynau'r arholwr.

Dylai'r darn darllen fod yn safonol o ran ffurf er enghraifft:-

- Blog
- Dyddiadur
- Cerdd
- Erthygl
- Sgwrs/cyfweliad
- Stori fer

Cynllun Marcio

Adran A: Trafodaeth Grŵp / Pâr

Band	AA1 - Deall ac Ymateb
5	<p>13-15 marc</p> <ul style="list-style-type: none"> Deall a defnyddio'r Gymraeg yn effeithiol iawn, yn hyderus a digymell Trafod teimpladau a barn yn llawn a'u cefnogi gyda manylion priodol Arddangos dealltwriaeth lawn o iaith lafar wrth wrando ar siaradwyr Strwythuro dadleuon yn effeithiol iawn a herio'r hyn mae eraill yn ei ddweud yn hyderus ac yn sensitif Cydnabod a datblygu amrywiaeth o safbwyntiau yn feirniadol er mwyn dod i gasgliadau ystyriol
4	<p>10-12 marc</p> <ul style="list-style-type: none"> Deall a defnyddio'r Gymraeg yn effeithiol, yn hyderus a digymell. Trafod teimpladau a barn yn eithaf llawn a'u cefnogi gyda manylion priodol Arddangos dealltwriaeth eithaf llawn o iaith lafar wrth wrando ar siaradwyr Strwythuro dadleuon yn effeithiol a herio'r hyn mae eraill yn ei ddweud yn hyderus ac yn sensitif Cydnabod a datblygu amrywiaeth o safbwyntiau yn eithaf beirniadol er mwyn dod i gasgliadau ystyriol
3	<p>7-9 marc</p> <ul style="list-style-type: none"> Deall a defnyddio'r Gymraeg yn hyderus a digymell Trafod teimpladau a barn a'u cefnogi gyda manylion priodol Arddangos dealltwriaeth o iaith lafar wrth wrando ar siaradwyr Strwythuro dadleuon a herio'r hyn mae eraill yn ei ddweud yn hyderus ac yn sensitif Cydnabod a datblygu amrywiaeth o safbwyntiau yn eithaf beirniadol er mwyn dod i gasgliadau ystyriol
2	<p>4-6 marc</p> <ul style="list-style-type: none"> Deall a defnyddio'r Gymraeg yn eithaf hyderus a digymell Trafod teimpladau a barn a'u cefnogi gyda pheth manylion Arddangos dealltwriaeth o fwyafrif o iaith lafar wrth wrando ar siaradwyr Defnyddio ambell ddadl syml gan ymgeisio i herio'r hyn mae eraill yn ei ddweud gyda pheth hyder Cydnabod rhai safbwyntiau er mwyn dod i gasgliadau ystyriol
1	<p>1-3 marc</p> <ul style="list-style-type: none"> Deall a defnyddio'r Gymraeg gyda peth hyder ac ar brydiau yn ddigymell. Trafod teimpladau a barn gan roi ambell fanylion Arddangos dealltwriaeth o iaith lafar yn ddigonol wrth wrando ar siaradwyr Cytuno ag anghytuno â'r hyn mae eraill yn ei ddweud gyda pheth hyder ar brydiau Cydnabod rhai safbwyntiau er mwyn dod i gasgliadau
0	<p>0 marc</p> <p>Amhriodol neu heb ymateb. Nid yw'r wybodaeth ofynnol yn cael ei chyfathrebu o gwbl</p>

Adran A: Trafodaeth Grŵp / Pâr

Band	AA2 - Mynegi a Chyfathrebu
5	9-10 marc <ul style="list-style-type: none"> Cyfathrebu a rhyngweithio'n hynod o glir gyda'u partner/grŵp a gyda'r arholwr gan ddefnyddio ystod eang o ffurfiau, geirfa a thechnegau'n gywir i drafod eu pwnc dewisol Ymateb ardderchog i gwestiynau'r partner / grŵp / arholwr gan ddefnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegau ar gyfer eglurder, pwrpas ac effaith Mynegi a chyfiawnhau barn yn glir, llawn ac yn effeithiol iawn. Gwneud dewisiadau gwybodus o ran geirfa a gramadeg gan ddefnyddio ystod eang o batrymau iaith yn gywir ac ystod lawn o wahanol amserau'r ferf Defnyddio cywair priodol, ynganu'n gywir a goslefu'n addas
	7-8 marc <ul style="list-style-type: none"> Cyfathrebu a rhyngweithio'n glir gyda'u partner/grŵp a gyda'r arholwr gan ddefnyddio ystod o ffurfiau, geirfa a thechnegau'n gywir i drafod eu pwnc dewisol Ymateb yn dda i gwestiynau'r partner / grŵp / arholwr gan ddefnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegau ar gyfer eglurder, pwrpas ac effaith Mynegi a chyfiawnhau barn yn glir, llawn ac yn effeithiol Gwneud dewisiadau gwybodus o ran geirfa a gramadeg gan ddefnyddio ystod o batrymau iaith yn gywir ac ystod o wahanol amserau'r ferf Defnyddio cywair priodol ac ynganu'n gywir
3	5-6 marc <ul style="list-style-type: none"> Cyfathrebu a rhyngweithio'n glir gyda'u partner/grŵp a gyda'r arholwr gan ddefnyddio ffurfiau, geirfa a thechnegau'n gywir i drafod eu pwnc dewisol Ymateb yn foddhaol i gwestiynau'r partner/grŵp/arholwr gan ddefnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegau ar gyfer eglurder, pwrpas ac effaith Mynegi a chyfiawnhau barn yn foddhaol Defnyddio patrymau iaith yn gywir a defnyddio gwahanol amserau'r ferf. Defnyddio cywair priodol ac ynganu'n gywir ar y cyfan
2	3-4 marc <ul style="list-style-type: none"> Cyfathrebu a rhyngweithio'n weddol glir gyda'u partner/grŵp a gyda'r arholwr gan ddefnyddio ffurfiau, geirfa a thechnegau'n gywir i drafod eu pwnc dewisol Ymateb sylfaenol i gwestiynau'r partner/grŵp/arholwr gan ddefnyddio strwythurau brawddegau ar gyfer eglurder Mynegi a chyfiawnhau barn yn sylfaenol Defnyddio patrymau iaith sylfaenol yn gywir a defnyddio gwahanol amserau'r ferf Ynganu'n gywir ar y cyfan.
	1-2 marc <ul style="list-style-type: none"> Siarad â'r arholwr gan ddefnyddio ffurfiau, geirfa a thechnegau'n eithaf cywir i drafod eu pwnc dewisol. Ateb cwestiynau uniongyrchol yr arholwr gan ddefnyddio rhai brawddegau yn gywir. Mynegi a chyfiawnhau barn yn gyfyngedig. Defnydd cyfyngedig o batrymau iaith ac amrywio peth ar amser y ferf. Ynganu'r weddol gywir
0	0 marc <ul style="list-style-type: none"> Amhriodol neu heb ymateb. Nid yw'r wybodaeth ofynnol yn cael ei chyfathrebu o gwbl

Adran B: Unigol

Band	AA1 - Deall ac Ymateb
5	9-10 marc <ul style="list-style-type: none"> Rhyngweithio â'r arholwr yn hyderus iawn. Arddangos dealltwriaeth ardderchog o iaith lafar wrth wrando'n astud a chyfathrebu gyda'r arholwr Ymateb yn effeithiol iawn i gwestiynau'r arholwr gan gyflwyno gwybodaeth yn ddeallus ac yn glir Trafod teimladau a barn yn ardderchog wrth gyflwyno'u pwnc dewisol a'u cefnogi gyda manylion priodol Cydnabod amrywiaeth o safbwyntiau yn feirniadol ynglŷn â'u pwnc dewisol er mwyn dod i gasgliadau ystyriol
	7-8 marc <ul style="list-style-type: none"> Rhyngweithio â'r arholwr yn hyderus Arddangos dealltwriaeth da o iaith lafar wrth wrando'n astud a chyfathrebu gyda'r arholwr Ymateb yn effeithiol i gwestiynau'r arholwr gan gyflwyno gwybodaeth yn ddeallus ac yn glir Trafod teimladau a barn yn dda wrth gyflwyno'u pwnc dewisol a'u cefnogi gyda manylion priodol Cydnabod safbwyntiau gwahanol yn feirniadol ynglŷn â'u pwnc dewisol er mwyn dod i gasgliadau ystyriol
3	5-6 marc <ul style="list-style-type: none"> Rhyngweithio â'r arholwr yn hyderus Arddangos dealltwriaeth boddhaol o iaith lafar wrth wrando'n astud a chyfathrebu gyda'r arholwr Ymateb yn foddhaol i gwestiynau'r arholwr gan gyflwyno gwybodaeth yn ddeallus ac yn glir Trafod teimladau a barn yn foddhaol wrth gyflwyno'u pwnc dewisol a'u cefnogi gyda rhai manylion priodol Cydnabod safbwyntiau gwahanol yn eithaf beirniadol ynglŷn â'u pwnc dewisol er mwyn dod i gasgliadau
	3-4 marc <ul style="list-style-type: none"> Rhyngweithio â'r arholwr yn weddol hyderus Arddangos dealltwriaeth sylfaenol o iaith lafar wrth wrando a chyfathrebu gyda'r arholwr Ymateb i gwestiynau'r arholwr gan gyflwyno gwybodaeth yn glir. Trafod teimladau a barn yn sylfaenol wrth gyflwyno'u pwnc dewisol a'u cefnogi gyda rhai manylion priodol Cydnabod amrywiaeth o safbwyntiau ynglŷn â'u pwnc dewisol er mwyn dod i gasgliadau
1	1-2 marc <ul style="list-style-type: none"> Rhyngweithio â'r arholwr yn ddigonol Arddangos peth dealltwriaeth o iaith lafar wrth siarad â'r arholwr Ymateb i gwestiynau'r arholwr gan gyflwyno gwybodaeth Trafod teimladau a barn wrth gyflwyno'u pwnc dewisol Cydnabod ambell safbwynt ynglŷn â'u pwnc dewisol er mwyn dod i gasgliad
0	0 marc <ul style="list-style-type: none"> Amhriodol neu heb ymateb. Nid yw'r wybodaeth ofynnol yn cael ei chyfathrebu o gwbl

Adran B: Unigol

Band	AA2 - Mynegi a Chyfathrebu
5	13-15 marc
	<ul style="list-style-type: none"> Cyfathrebu a rhyngweithio'n hynod o glir â'r arholwr gan ddefnyddio ystod eang o ffurfiau, geirfa a thechnegau'n gywir i drafod eu pwnc dewisol Ymateb yn effeithiol iawn i gwestiynau'r arholwr gan ddefnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegau ar gyfer eglurder, pwrpas ac effaith Mynegi a chyfiawnhau barn yn glir, llawn ac yn effeithiol iawn Gwneud dewisiadau gwybodus o ran geirfa a gramadeg gan ddefnyddio ystod eang o batrymau iaith yn gywir ac ystod llawn o wahanol amserau'r ferf Defnyddio cywair priodol, ynganu'n gywir a goslefu'n addas
4	10-12 marc
	<ul style="list-style-type: none"> Cyfathrebu a rhyngweithio'n glir â'r arholwr gan ddefnyddio ystod o ffurfiau, geirfa a thechnegau'n gywir i drafod eu pwnc dewisol Ymateb yn effeithiol i gwestiynau'r arholwr gan ddefnyddio amrywiaeth o strwythurau brawddegau ar gyfer eglurder, pwrpas ac effaith Mynegi a chyfiawnhau barn yn glir, llawn ac yn effeithiol iawn Defnyddio ystod eang o batrymau iaith yn gywir a defnyddio ystod o wahanol amserau'r ferf Defnyddio cywair priodol, ynganu'n gywir a goslefu'n addas
3	7-9 marc
	<ul style="list-style-type: none"> Cyfathrebu a rhyngweithio'n glir â'r arholwr gan ddefnyddio ffurfiau, geirfa a thechnegau'n gywir i drafod eu pwnc dewisol Ymateb yn effeithiol i gwestiynau'r arholwr gan ddefnyddio strwythurau brawddegau ar gyfer eglurder Mynegi a chyfiawnhau barn yn glir ac yn effeithiol iawn Defnyddio ystod o batrymau iaith yn gywir a defnyddio gwahanol amserau'r ferf Defnyddio cywair priodol, ynganu'n gywir a goslefu'n addas
2	4-6 marc
	<ul style="list-style-type: none"> Cyfathrebu a rhyngweithio'n â'r arholwr gan ddefnyddio mwyafrif o'r ffurfiau, geirfa a thechnegau'n eithaf cywir i drafod eu pwnc dewisol Ymateb yn effeithiol i gwestiynau'r arholwr gan ddefnyddio'r mwyafrif o strwythurau brawddegau yn gywir ar gyfer eglurder Mynegi a chyfiawnhau barn yn glir ac yn weddol effeithiol Defnyddio'r mwyafrif o batrymau iaith yn gywir a defnyddio gwahanol amserau'r ferf Defnyddio cywair priodol, ynganu'n eithaf cywir a rhoi peth sylw i oslefu
1	1-3 marc
	<ul style="list-style-type: none"> Siarad â'r arholwr gan ddefnyddio ffurfiau, geirfa a thechnegau'n eithaf cywir i drafod eu pwnc dewisol Ateb cwestiynau uniongyrchol yr arholwr gan ddefnyddio rhai brawddegau yn gywir Mynegi a chyfiawnhau barn Defnyddio patrymau iaith yn weddol gywir ac amrywio peth ar amser y ferf Ynganu'r weddol gywir
0	0 marc
	<ul style="list-style-type: none"> Amhriodol neu heb ymateb. Nid yw'r wybodaeth ofynnol yn cael ei chyfathrebu o gwbl

Atodiad A: Gofynion leithyddol

Elfennau iaith a gramadeg **Dyfarniad Lefel 2 Cymraeg Craidd Ychwanegol, sef:**

Elfennau iaith	ESBONIAD / ENGHRAIFFT																														
adferfau	Adferfau sy'n disgrifio berf e.e. rhedeg yn gyflym gyrru'n (yn) araf cysgu'n (yn) drwm meddwl yn uchel darllen yn dda ysgrifennu'n (yn) daclus	Adferfau amser e.e. Ddoe Eleni Llynedd Heddiw Heno Weithiau																													
amser a dyddiadau	amser o'r dydd (o'r gloch, bore, prynhawn ayb), dyddiadau (gyda'r rhifolion - gw. isod), dyddiau'r wythnos, misoedd,																														
ansoddeiriau	Treiglo ansoddeiriau Ansoddeiriau o flaen / ar ôl enw Cymharu ansoddeiriau rheolaidd Goleddfu ansoddeiriau																														
arddodiaid	ARDDODIAID CYFFREDIN: am ar at dan dros drwy heb i o wrth gan hyd ARDDODIAID + treiglad meddal: ar ben y bryn ARDDODIAID ar ôl berfau:																														
berfau	Y Presennol: e.e. Rydyn ni'n mwynhau dysgu Cymraeg. Y Dyfodol / Y Presennol arferiadol e.e. Bydda i'n mynd i nofio dydd Sadwrn. (dyfodol) Bydda i'n mynd i nofio ar ddydd Sadwrn. (arferiadol) Yr Amherffaith e.e. Roeddwn i'n edrych ymlaen at fy mharti pen-blwydd. Yr Amser Perffaith e.e. Mae'r gwyliau wedi dechrau. Yr Amser Gorffennol Cryno (Rheolaidd) Ychwanegu: <div><div>-ais i -aist ti -odd e/o/hi -on ni -och chi -on nhw</div><div>e.e. Canais i Bwytaist ti Siaradodd e/o/hi Rhedon ni Darllenoch chi Yfon nhw</div></div> at fôn y ferf. Yr Amser Gorffennol Cryno (Afreolaidd) <table><tr><th>MYND</th><th>DOD</th><th>CAEL</th><th>GWNEUD</th></tr><tr><td>Es i</td><td>Des i</td><td>Ces i</td><td>Gwnes i</td></tr><tr><td>Est ti</td><td>Dest ti</td><td>Cest ti</td><td>Gwnest ti</td></tr><tr><td>Aeth e/o/hi</td><td>Daeth e/o/hi</td><td>Cafodd e/o/hi</td><td>Gwnaeth e/o/hi</td></tr><tr><td>Aethon ni</td><td>Daethon ni</td><td>Cawson ni</td><td>Gwnaethon ni</td></tr><tr><td>Aethoch chi</td><td>Daethoch chi</td><td>Cawsoch chi</td><td>Gwnaethoch chi</td></tr><tr><td>Aethon nhw</td><td>Daethon nhw</td><td>Cawson nhw</td><td>Gwnaethon nhw</td></tr></table>			MYND	DOD	CAEL	GWNEUD	Es i	Des i	Ces i	Gwnes i	Est ti	Dest ti	Cest ti	Gwnest ti	Aeth e/o/hi	Daeth e/o/hi	Cafodd e/o/hi	Gwnaeth e/o/hi	Aethon ni	Daethon ni	Cawson ni	Gwnaethon ni	Aethoch chi	Daethoch chi	Cawsoch chi	Gwnaethoch chi	Aethon nhw	Daethon nhw	Cawson nhw	Gwnaethon nhw
MYND	DOD	CAEL	GWNEUD																												
Es i	Des i	Ces i	Gwnes i																												
Est ti	Dest ti	Cest ti	Gwnest ti																												
Aeth e/o/hi	Daeth e/o/hi	Cafodd e/o/hi	Gwnaeth e/o/hi																												
Aethon ni	Daethon ni	Cawson ni	Gwnaethon ni																												
Aethoch chi	Daethoch chi	Cawsoch chi	Gwnaethoch chi																												
Aethon nhw	Daethon nhw	Cawson nhw	Gwnaethon nhw																												

	<p>Llyfrau defnyddiol: <i>Golwg ar laith</i> Non ap Emlyn <i>Cymraeg Graenus</i> Phyl Brake (Gwasg Gomer) Gweler: gwefannau siopau llyfrau Cymraeg/Cyngor Llyfrau</p>
cwestiynau	<p>Ble? Beth? Sut? Pam? Pryd? Pwy? Faint o ...? , Sawl? *Faint o ddynion? Faint o + lluosog yr enw + treigladd *Sawl dyn? Sawl + unigol yr enw (dim treigladd)</p>
cyfarchion	<p>Cyfarchion pob dydd Helo Bore da Prynhawn da Noswaith dda Nos da Cyfarchiad ar ddechrau llythyr/ebost/anerchiad Annwyl Cyfarchion ar achlysuron arbennig Pen-blwydd hapus Nadolig Llawen Blwyddyn Newydd Dda Dydd Gŵyl Dewi Hapus Dydd Santes Dwynwen ac yn y blaen</p>
cymalau	<p>Y Cymal Enwol (bod = that) <i>e.e. meddwl bod ...; credu bod ...; dweud bod ...;</i> <i>ystyried bod ...</i> fy mod i ein bod ni dy fod ti eich bod chi ei fod e / o eu bod nhw ei bod hi gw. <i>Cymraeg Graenus</i> Phyl Brake (cyhoeddiad Gwasg Gomer)</p>
cysyllteiriau	<p>a (= and) o flaen cytseiniaid ac (=and) o flaen llafariad neu (= or)</p>
enwau	<p>Ffurio lluosog enwau. i. Newid llafariad e.e. brân > brain; castell > cestyll car > ceir ii. Ychwanegu terfyniad lluosog e.e afal > afalau clust > clustiau; dyn > dynion; holiadur > holiaduron; pentref > pentrefi; afon > afonydd</p>
idiomau cyffredin	<p>Idiomau sydd yn addas ar gyfer tasg mynegi barn. e.e. dros ben heb os nac oni bai does dim dwywaith amdani gorau po gyntaf pwyso a mesur cyn bo hir ar ben ar y blaen</p>

	<p>Idiomau sydd yn newid yn ôl y person ar fy mhen fy hun gwneud fy ngorau glas rhedeg nerth fy nhraed</p> <p>Idiomau sydd yn addas ar gyfer gwaith pâr/grŵp e.e. siarad drwy dy het cael fy mhig i mewn hollti blew pwyso a mesur gwneud môr a mynydd cadw'r ddysgl yn wastad</p> <p>Idiomau sydd yn addas ar gyfer iaith pob dydd e.e. rhoi'r ffidil yn y to gwell hwyr na hwyrach y geiniog wedi disgyn a'i ben yn y gwynt i mewn drwy un glust ac allan drwy'r llall</p> <p>Llyfrau defnyddiol:</p> <p><i>Dros Ben Llestri</i> a <i>Dim Gobaith Caneri</i> (cyhoeddiadau Gwasg Carreg Gwalch) <i>Ar flaen fy nhafod</i> D Geraint Lewis (cyhoeddiad gwasg Y Lolfa). <i>A Dictionary of Welsh and English Idioms</i> (cyhoeddiad Gwasg Prifysgol Cymru).</p>			
strwythurau idiomatig	<p>gan Mae'n ddrwg gen i fy mod i'n hwyr. Mae'n dda gen i glywed bod pawb yn hapus Mae'n well gen i chwarae pêl-droed</p> <p>i Mae'n rhaid i ti fynd i'r ysgol rwan/nawr. Mae'n bryd i ti wneud dy waith cartref. Mae'n hen bryd i ti feddwl am ddechrau siopa Nadolig.</p> <p>ar Mae angen dillad newydd arno fe/fo/hi</p> <table><tr><td>gen i gen ti ganddo fe/fo ganddi hi gennyn ni gennych chi ganddyn nhw</td><td>i mi i ti iddo fe/fo iddi hi i ni i chi iddyn nhw</td><td>arna i arnat ti arno fe/fo arni hi arnon ni arnoch chi arnyn nhw</td></tr></table>	gen i gen ti ganddo fe/fo ganddi hi gennyn ni gennych chi ganddyn nhw	i mi i ti iddo fe/fo iddi hi i ni i chi iddyn nhw	arna i arnat ti arno fe/fo arni hi arnon ni arnoch chi arnyn nhw
gen i gen ti ganddo fe/fo ganddi hi gennyn ni gennych chi ganddyn nhw	i mi i ti iddo fe/fo iddi hi i ni i chi iddyn nhw	arna i arnat ti arno fe/fo arni hi arnon ni arnoch chi arnyn nhw		

Elfennau iaith	ESBONIAD / ENGHRAIFFT
rhagenwau	<p>fy + treigladd trwynol e.e. fy nghi dy (unigol) + treigladd meddal e.e. dy gôt ei (his) + treigladd meddal e.e. ei bêl-droed ei (her) + treigladd llaes e.e. ei theulu</p> <p>ein eich (lluosog) } dim treigladd eu</p>
rhifolion a threfnolion	<p>Trefnolion: cyntaf, ail, trydydd, pedwerydd, pumed, chweched seithfed, wythfed, nawfed, degfed unfed ar ddeg, deuddegfed, trydydd ar ddeg pedwerydd ar ddeg pymthegfed, unfed ar bymtheg, ail ar bymtheg deunawfed, pedwerydd ar bymtheg ugeinfed, unfed ar hugain, ail ar hugain a.y.yb. unfed ar ddeg ar hugain</p>
treigladau	<p>Y treigladd meddal: p > b t > d c > g b > f d > dd g > - ll > l m > f rh > r</p> <p>Y treigladd llaes: p > ph t > th c > ch</p> <p>Y treigladd trwynol: p > mh t > nh c > ngh b > m d > n g > ng</p> <p>gw. Dan y Ditectif Treigladau (cyhoeddiad Gwasg y Dref Wen) Y Treigladdur D Geraint Lewis (cyhoeddiad Gwasg Gomer).</p>
y fannod	<p>y - o flaen cytsain e.e. y dyn yr - o flaen llafariad e.e. yr ysgol 'r - ar ôl llafariad e.e. i'r tŷ; Mae'r tywydd yn braf; o'r siop; safle'r hen siop; marciau'r grŵp</p>

Taflen Cofnodi Adran B

Teitl yr uned:	UNED 1 Siarad a Gwranddo – Cyfathrebu a Rhyngweithio UNIT 1 Speaking and Listening – Communication and Interaction									
----------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rhif y Ganolfan: <i>Centre number:</i>	6	8						Enw'r Ganolfan: <i>Centre name:</i>	
Rhif yr Ymgeisydd: <i>Candidate number:</i>								Enw'r Ymgeisydd: <i>Candidate name:</i>	

Adran B: Trafodaeth unigol a gynhelir gydag arholwr allanol drwy fideo –
gynadledda/Section B: Individual discussion held with external examiner via video –
conferencing

Gofynnir i bob ymgeisydd ddewis pwnc o ddiddordeb personol i'w drafod gyda'r arholwr allanol. Cwblhewch y tabl isod gyda manylion am y darn darllen sy'n cyd-fynd gyda thestun personol yr ymgeisydd./ All candidates are asked to choose a topic of personal interest to discuss with the external examiner. Complete the table below with details of the reading extract that coincides with the candidate's personal or chosen topic.

Testun neu bwnc y drafodaeth unigol / <i>The topic of the individual discussion</i>	
Teitl y darn darllen / <i>Title of reading extract</i> Manylion cyhoeddi'r darn darllen (e.e. cwmni cyhoeddi/rhifyn ac enw cylchgrawn / dolen gyswllt i'r darn a.y.y.b neu unrhyw beth arall a fydd o fudd a chymorth i'r arholwr.) <i>Publication details of the reading extract (e.g. publishing company/issue and magazine name / link to the piece etc or anything else that will benefit and assist the examiner.)</i>	
Llofnod yr aseswr / <i>Assessor's signature:</i>	Dyddiad / <i>Date:</i>

Ffurflen Datganiad yr Ymgeisydd

Rhaid i chi gwblhau Rhan A a Rhan B y ffurflen hon

Rhif y Ganolfan:								Enw'r Ganolfan:	
Rhif yr Ymgeisydd:								Enw'r Ymgeisydd:	
Teitl yr uned:									

Rhan A: Datganiad yr Ymgeisydd

Cyfeiriadau: Nodwch o ba ffynhonnell yn union y daeth unrhyw ddeunydd nad yw'n wreiddiol sydd wedi ei ddefnyddio yn yr aseiniad.	Rhestr o becynnau meddalwedd/offer/botiau sgwrsio AI¹: Nodwch yn fyr sut gwnaethoch chi ddefnyddio'r rhain yn yr aseiniad.

Datganiad Dilysu
Rwy'n datgan fy mod wedi cwblhau fy ngwaith yn annibynnol, heb unrhyw gymorth y tu hwnt i'r hyn oedd wedi ei ganiatáu. Fy ngwaith fy hun yw'r gwaith i gyd, ac eithrio unrhyw ddeunydd nad yw'n wreiddiol sydd wedi'i nodi'n glir uchod. Nid yw'r gwaith hwn wedi'i gyflwyno ar gyfer unrhyw gymhwyster arall. Yr wyf wedi cyfeirio'n glir at unrhyw ffynonellau ac unrhyw offer Deallusrwydd Artiffisial (AI) a ddefnyddiwyd yn y gwaith. Rwy'n deall bod gwneud datganiad ffug yn fath o gamymddwyn.

Llofnod yr ymgeisydd:	Dyddiad:
-----------------------	----------

Rhan B: Cydsyniad GDPR

- Efallai y bydd CBAC yn dewis eich gwaith i'w ddefnyddio mewn digwyddiadau hyfforddi i athrawon. Gallan nhw wedyn ei uwchlwytho i wefan ddiogel CBAC (dim ond ar gael i athrawon sydd â mynediad drwy fewngofnodi diogel). Byddai eich enw yn cael ei dynnu oddi ar eich gwaith cyn i ni ei ddefnyddio. Mae pob darn yn cael ei adolygu'n gyson a'i ddileu pan nad yw'n berthnasol i'n cymwysterau mwyach.
 - Efallai y bydd CBAC yn dewis eich gwaith i'w ddefnyddio mewn adnoddau ar gyfer addysgu a dysgu a gyhoeddir ar wefan gyhoeddus CBAC. Byddai eich enw yn cael ei dynnu oddi ar eich gwaith cyn i ni ei ddefnyddio. Mae pob darn yn cael ei adolygu'n gyson a'i ddileu pan nad yw'n berthnasol i'n cymwysterau mwyach.
 - Rydych chi'n deall ei bod yn bosibl dod â'r cytundeb hwn i ben ar unrhyw adeg drwy ysgrifennu atom i wneud cais am hynny².
 - Am ragor o fanylion ynglŷn â sut rydym yn prosesu eich data, darllenwch [hysbysiad preifatrwydd](#) CBAC.
- Os **nad** ydych chi am i CBAC ddefnyddio eich gwaith fel hyn, ticiwch yma: ☐

¹ Lle defnyddiwyd offer AI fel ffynhonnell gwybodaeth, rhaid i chi ddangos enw'r ffynhonnell AI a ddefnyddiwyd gan ddangos hefyd y dyddiad y cynhyrchwyd y cynnwys. Er enghraifft: ChatGPT 3.5 (<https://openai.com/blog/chatgpt/>), 25/01/2023. Rhaid i chi gadw copi o'r cwestiwn (cwestiynau) a'r cynnwys wedi'i gynhyrchu gan gyfrifiadur at ddibenion cyfeirnod i dilysu, ar ffurf nad oes modd ei golygu (sgrinlun, er enghraifft) a darparu esboniad byr o sut cafodd ei ddefnyddio. Rhaid cyflwyno hyn gyda'ch gwaith, er mwyn i'r athro/aseswr allu adolygu'r gwaith, y cynnwys a gynhyrchwyd gan AI a sut y cafodd ei ddefnyddio.

²Rhaid i chi fod dros 13 oed i roi cydsyniad. Cewch chi dynnu eich cydsyniad yn ôl ar unrhyw adeg drwy gysylltu â CBAC ar cymwysterau@cbac.co.uk. Dylech chi gynnwys teitl y gwaith, blwyddyn yr asesiad, enw a rhif y ganolfan, enw'r ymgeisydd a theitl yr uned yn yr e-bost. Yna bydd y gwaith yn cael ei dynnu oddi ar y wefan ddiogel.

Lefel 2 Cymraeg Craidd Ychwanegol Uned 1

Diwedd y Pecyn Asesu Ymgeiswyr